

ZWOLLEI HARANGSZÓ

2021/11

Szent András hava
Egyházi év vége
Advent

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen- Assen- Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti: dr.Hermán M. János. Munkatársak: Rostás Kriszta, Snijders Tünde, Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.

Közreműködtek: Albertje Alkema- ten Hoeve, Csanády Ágnes, L.C. Elshout, Kelemen Attila Csongor, Millisits Máté, Prohászka Áron, Ravasz Ákos, Snijders-Dósa Tünde, Remko Snijders, Téglásy Sándor, Urbán Ákos, dr. Varga Pál.

Szolgálati rend az egyházközségünkben:

Istentiszteleteink rendszerint 14.30 órakor kezdődnek. Az istentiszteletekkel egy időben Rohaan Éva vezetésével folyik a vasárnap iskolai tanítás a gyermekekkel. Ezt követően szeretetvendégség keretében ismerkedünk és beszélgetünk egymással. Sátoros ünnepeink másodnapján úrvacsoraosztásra kerül sor, d.e. 11 órakor.

- 2021. január 24. - drs. Kelemen A.Csongor - Online
- 2021. február 21. Böjtfő. – Weiner Zoltán - Online
- 2021. március 14. – Weiner-Legeza Luca - Online
- 2021. április 5. Urk. Húsvét másodnapi istentisztelet. Igehirdetés: Nagy Tibor Sándor; úrvacsoraosztás: Hermán M. János. Ünnepi műsor a gyermekekkel: Nagy Erika-Melinda
- 2021. április 11. Zwollei lutheránus templomban igehirdetés, szolgált nt. drs. Kelemen Attila Csongor.
- 2021. május 9. Zwolle, igehirdetés: Sólyom Uzonka Lilla. Tisztségviselők beiktatása: Hermán M. János 2021. május 23. Pünkösd első napja. Igehirdetés: Kelemen A. Csongor. Úrvacsoraosztás.
- 2021. június 13. Igehirdetés: nt. Kelemen Attila. Bibliakiállítás megnyitása: Hermán M. Rebeka lelkipásztor, Temesvár
- 2021. június 27. – Szabadtéri istentisztelet Zeistben. Igehirdetés, úrvacsoraosztás, szeretetvendégség a cserkészotthon udvarán. Üdvözlések, testvértalálkozó felvezetése: dr. Hermán M. János. Szolgálattevő lelkész: Van Bolhuis Szabó Emőke, Rotterdam
- 2021. július 11. Szolgálnak nt. Weiner Zoltán és Nagy Tibor Sándor. Kampenből hazatérő lelkész barátainkat búcsúztatja nt. Kelemen Csongor Attila.
- 2021. július 25. 15 óra – Igehirdetés, keresztelés. Szolgált Hermán M. Rebeka és Hermán M. János.
- 2021. augusztus 8. 15 óra – Igehirdetés: Hermán M. János és ds. Jeroen Kanis (International Church)
- 2021. augusztus 22. – Újkenyér – Konfirmáció -Úrvacsora. Szolgált: Kelemen A. Csongor és Hermán M. János

- 2021. szeptember 12. – Szolgált: nt. Debreczeni István, Kolozsvár
- 2021. október 10. – Szolgált: nt. Kelemen A. Csongor
- 2021. október 31. – Reformáció – Úrvacsora – Szolgált: nt. Kis Kendi Dávid, Debrecen.
- 2021. november 14.Szolgált – nt. Kelemen A. Csongor
- 2021. november 28. Advent I. Vas.-Úrvacsora – Szolgált: nt. Kelemen A. Csongor
- 2021. december 12. – Szolgált: nt. dr. Barta Zsolt, a Pápai Teológia professzora
- 2021. december 26. Karácsony II.- Úrvacsora – Szolgált: dr.Hermán M. János

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Vezető lelkipásztor: drs. Kelemen Attila Csongor. Miszsiói lelkipásztor: dr.Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Titkárság, egyházközségi ügyvitel: dr.Hermán M.János. Presbiterek: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta, Snijders-Dósa Tünde,Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lídia és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czibalmos Klára és Truczka Adrienn.

Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasó szerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila.

A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle, kivéve amikor a meghívóban másként jelezzük. Info: jhermanm@gmail.com Tel: 038-4233247

–refistentiszteletzwolleban

Web oldalunk, vagyis a honlap jelzete: <https://zwolleireformatus.nl/> Webmester: Téglásy Sándor Honlapunk címe: <https://zwolleireformatus.nl/>

A Harangszó elérhetősége: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Az országos szabályok szerint 2021 novemberétől ötven léleknelkénél többben ne tartózkodjunk ebben a templomban, és a presbitérium legyen felelőse az előírások betartásának.

ADVENT a KALOTASZEGEN

A magyarvalkói templom látképe

Adventi és karácsonyi gondolatok 2021-ben

Kedves Olvasóink!

Idén adventre és karácsonyra úgy készülünk, hogy nem tudjuk: találkozhatunk-e a megszokott formában az istentiszteleteinken és a szeretetvendégségen...

Találkozhatunk-e a családtagokkal és ünnepelhetünk-e együtt karácsonyt?

Az ilyen helyzetben élő híveket erősíti és reménységgel töltheti el Jézus vigasztaló üzenete: „...én veletek vagyok minden napon...”, és már a próféta is így jövendölt Isten gondoskodásáról: „...ti, akiket születéseket óta hordozok, világra jöveleteket óta viszlek: Vénsegetekig ugyanaz maradok, ősz korotokig én hordozlak! Én alkottalak, én viszlek, én hordozlak és mentelek meg.” (Ézs. 46, 3b-4 versei)

Bízzunk tehát Isten megőrző szeretetében, s az Ő Fia jelenlétében, mert advent és karácsony éppen erre kell minden évben emlékeztessen minket: Isten e világba jött és jön, s itt van Lelke által közöttünk!

Az adventi készülődésünk és a karácsonyi örömünk fénye így takarja be – Isten Igéje által - a körülöttünk levő világ terheit és a mindennapjaink sok bizonytalanságát.

Reméljük, hogy a következő istentiszteleteinket is megtarthatjuk és majd az új évben is találkozhatunk Vele és egymással. Így lépünk reménységgel az Úr 2022. esztendejébe!

Szeretettel köszöntjük a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének a népét, akárcsak a hollandiai magyar református gyülekezetek híveit!

Mindenkinek áldott adventi készülődést, békés és családi karácsonyt, és már most eredményes újesztendőt kívánunk!

Dr. Varga Pál, az Ulm-környéki Magyar Protestáns Gyülekezet lelkipásztora

Az új református énekeskönyv bemutató istentisztelete

Fellép és zsoltárt énekel: Molnár Ferenc Caramel, Sebestyén Márta, Gryllus Dániel és Gryllus Vilmos. Orgonán közreműködik Pálúr János.

„Ti keresztyének, dicsérjétek Istent!”

Adjunk hálát együtt gyönyörű, új énekeskönyvünkért a budapesti Kálvin téri református templomban!

Köszöntőt mond: *Balog Zoltán* püspök, a Zsinat lelkési elnöke

Ígét hirdet, és az énekeskönyvet bemutatja: *Fekete Károly* püspök

Szeretettel várunk mindenkit november 21-én, vasárnap délután 4 órakor Budapesten, a Kálvin téri református templomban.

Az istentisztelet az alábbi linkre kattintva nézhető vissza:

<https://mediaklikk.hu/video/szertartas-kozvetites-ald-lelkem-az-urat-az-uj-reformatus-enekeskonyv-bemutatas/>

Balog Zoltán: A járvány figyelmeztetés a határokat nem tisztelő embernek

A járványról, a református törvények reformjáról, a lelkipásztorok jövedelemkiegészítéséről, a református felsőoktatásról és a határon túli egyház helyzetéről beszélt Balog Zoltán, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkési elnöke kedden.

A Berekfürdőn megtartott zsinati ülésen a zsinat elnökségi tanácsának tagjai személyesen vettek részt, a testület többi tagja – a járvány miatt – online csatlakozott a megbeszéléshez.

Balog Zoltán megnyitó beszédében kiemelte: a

pandémia nem Isten büntetése, még csak nem is Isten üzenete, ugyanakkor érdemes „az ige fényében megvizsgálni”.

Rámutatott: ilyen globális, az egész világot érintő válság utoljára az őstörténetben volt, Bábel tornya vagy az özönvíz történetének idején. A református püspök szerint érdemes ezen ószövetségi szövegek alapján értelmezni a világjárványt.

A határokat nem tisztelő embert figyelmezteti a járvány, aki azt gondolja, hogy büntetlenül át lehet lépni a teremtési rendben gyökerező határokat, lehet röpködni a világban, át lehet lépni a tudományok, a nemzet, a család határait – mondta.

Tanulságosnak nevezte azt is, hogy a járvány megmutatta, Magyarországon a lakosság körülbelül egyharmada bizalmatlan bármilyen központi utasítással szemben, még akkor is, ha politikai konszenzus van mögötte. Egyformán tanulságos a döntéshozóknak és az egyházi embereknek, hogy léteznek ilyen központi üzenetekkel elérhetetlen „zárványok” Magyarországon – tette hozzá.

Balog Zoltán beszélt a református egyház törvényeinek reformjáról. A reformok során létrejön egy olyan jogalkotási, jogértelmezési hierarchia, amelyben az egyház alkotmánytörvényének szellemében kell a többi törvényt meghozni, illetve alkalmazni. Hozzátette: reményei szerint a következő zsinati ülésen a testület elfogadhatja majd az alkotmánytörvényt. A református püspök kitért arra: a kormány szeptemberi döntésének értelmében legalább 30 százalékkal emelkedik a hitoktatók jövedelme.

Ugyancsak a kormány támogatásával lehetőség nyílik a lelkipásztorok jövedelemkiegészítésére.

A támogatás differenciált, 60 százalékgig terjedő jövedelemkiegészítést tesz lehetővé, és közelebb visz a lelkipásztori életpálya kialakításához – mondta. Fontosnak nevezte, hogy a jövedelemkiegészítés ne „rövid távú osztozkodás” legyen.

A cél, hogy a négy egyházkerület egységesen, hosszú távra dolgozza ki a lelkészi életpályát, amelyben a kiszámíthatóság, az anyagi biztonság és az átláthatóság is fontos szerepet kap – tette hozzá Balog Zoltán. Vannak, akik attól tartanak, hogy az állami pénzforrások elfogadása valamifajta lelki függéshez vezet a mindenkori kormányzattól. Ez azonban belső szabadság kérdése, a támogatást pedig úgy kell elfogadni, hogy „ez nekünk jár” – mondta.

Magyarországon ugyanis – szemben a környező

országokkal – nem volt teljes az egyházak kárpótlása a rendszerváltozás után.

Úgynevezett funkcionális kárpótlás történt. Az egyház visszakapta azt, „amivel szolgált”, így például az iskolákat, a szeretetintézményeket, de nem kapta vissza azokat a javait, amelyekkel meg tudná teremteni a szolgálat gazdasági alapját – közölte. Balog Zoltán szólt a felsőoktatási modellváltásról, az alapítványi fenntartásról és a felsőoktatásra fordítható források megkészszerződéséről.

Ebből a református egyetem sem maradhat ki – jelentette ki. -- Komoly tárgyaláson vannak túl a minisztériummal, de még nem állnak túl jól.

A Károli Gáspár Református Egyetemen is szükséges az átalakítás a hatékonyabb működéshez – hangsúlyozta. Megjegyezte: az egyetem a HVG felsőoktatási rangsora szerint a negyedik Magyarországon, ami jelentős eredmény. Ugyanakkor az intézmény hiányossága, hogy nincs „lelki programja”, ezért erre külön rektorhelyettest neveztek ki Balla Péter teológiai professzor személyében – közölte.

Fontosnak nevezte, hogy meg tudják szólítani egyházismereti órákkal, egyetemi lelkészséggel a hallgatókat, akik 90 százalékanak nincs egyházi kötődése. -- A zsinat lelkészi elnöke beszélt a romániai Királyhágómelléki Református Egyházkerület kárpótlásáról is, amely 30 éve nem történt meg, illetve azt is újra elvették az egyházaktól, amit korábban visszaadtak. Elmondta, a magyar egyház tiltakozó akciót is indított, és elérte, hogy az ügy bekerült az Egyesült Államok külügyminisztériumának vallásszabadságról szóló jelentésébe. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a kárpátaljai lelkészeknek nincs nyugdíjuk. Mint mondta, egy tízéves akció keretében tudta segíteni őket a magyarországi egyház, mostanra azonban elfogyott az erre fordítható összeg. Balog Zoltán ezért arra kérte a lelkészeket, hogy jövedelemkiegészítésük tizedét ajánlják fel a kárpátaljai lelkészek nyugdíjára.

https://mandiner.hu/cikk/20211123_balog_zoltan_a_jarvany_figyelmeztetes_a_hatarokat_nem_tisztelo_embernek

Régi Magyar Bibliák árverezése

Hét Biblia, köztük egy vizsolyi is szerepel a Szőnyi Antikvárium novemberi aukcióján. A Károli Gáspár-féle szentírás nemcsak ritkaságával, hanem 1,8 millió forintos kikiáltási árával is kiemelkedik a szokásos könyvárverési kínálatból.

Mint Szőnyi Endre antikvárius elmondta, az első teljes magyar bibliafordításból tudomása szerint mindössze három példány található hazai közgyűjteményben. Jó állapotban lévő Vizsolyi Bibliából ugyanennyi lehet magánkézben, és a sérült példányokból sincs sokkal több magántulajdonban. A most aukcióra kerülő Vizsolyi Biblia egy kilencedik emeleti lakótelepi lakásból került az antikváriumba, eredete bizonytalan, de mint Szőnyi Endre kifejtette, az Újszövetség címlapján 1883-ból hat soros, tintával írt bejegyzés van, amely az akkori Bereg vármegyei tulajdonosra utal.

Az antikvárius hozzátette, hogy a Vizsolyi Biblia terjedelme 603 ív és tartalmazza az Ó- és az Újszövetséget is. Az árverésen kínált példány ívenként szétszedve, lapokban áll, kötése, borítója nincs meg. Az Ószövetség első részéből hiányzik a címlap és több levél. Az Ószövetség második része hiánytalan, itt a címlap negyede hiányzik. Az Újszövetségből a kihajtható nemzeti tábla és több levél hiányzik, a biblia többi lapja jó állapotban van. Vannak sérülései is, de a mű 80 százaléka megvan, hiszen 1200 számozott levélből 960 áll rendelkezésre. Ez nagyon jó aránynak számít egy négyszáz éves bibliánál – emelte ki Szőnyi Endre.

A Vizsolyi Biblia nagyon ritkán szerepel az árverési kínálatban, az utóbbi fél évszázadban mindössze négyszer fordult elő itthon. 1978-ban az Állami Könyvterjesztő Vállalat árverezett egy jó állapotú Vizsolyi Bibliát, amelyből csak hat levél hiányzott, azt akkor 16 ezer forintért vették meg. 2003-ban egy szinte hiánytalan Vizsolyi Bibliát a Központi Antikváriumban a 10 milliós kikiáltási árról 12 millióra licitáltak. Abban az évben egy londoni árverésen egy nagyon szép, korabeli kötésű, jó állapotú Vizsolyi Bibliát átszámítva 26 millió forintért vettek meg.

Egy évvel később, 2004-ben ugyancsak a Központi Antikváriumban már 19 millió forintos rekordárat hozott a biblia, majd 2008 májusában ismét a Központi Antikvárium árverezett egy hiányos ószövetségi első részt 2,2 millió forintért. A most aukcióra kerülő példány kikiáltási ára 1,8 millió forint.

„Izgalommal várom az árverést magam is, nem mindennapi tétel és nem mindegy, mennyiért megy el. Reális várakozásom szerint el kellene érnie a 3 millió forintot” – mondta Szőnyi Endre. Hozzátette: válsággal sújtott időszakban kiszámíthatatlan az érdeklődés, de a szakma szerint egy teljes Vizsolyi Biblia 25 milliót vagy még annál is többet ér. A Vizsolyi Biblia példányszámát a szakirodalom 700-800-ra becsüli. Bár viszonylag sok példánya maradt fenn, népszerűsége és használatása miatt ezek többsége nagyon hiányos. Vizsoly község honlapja szerint 52 fennmaradt példányról tudunk, közülük 24 külföldön van.

A szombati aukción összesen 594 tétel vár új gazdára, amelyek között egyéb vallási témájú művek is helyet kaptak, többek között hat Biblia, köztük a klasszikus Arany Biblia, egy 20. századi Szentírás Bálint Endre illusztrációival és az első teljes magyar nyelvű katolikus bibliafordítás első kiadása, amelyet Pázmány Péter megbízásából Káldi György jezsuita hitszónok készített, és 1626-ban jelent meg Bécsben.

/Ezt az anyagot Millisits Máté barátunk küldte a szerkesztőség kezébe. /

Forrás: <https://fidelio.hu/vizual/konyvritkasag-kalapacs-alatt-88915.html>

A Regnum Marianum templom 1951-es felrobbantása Budapesten

Pilhál György: Megremegett az ébredő város

Túl sok esztendő nem adatott az 1931-ben felszentelt városligeti Regnum Marianum-templomnak. A tanácskommün bukásának emlékére, Magyarország égi patrónusának tiszteletére emelt kegyhely csak két évtizedig állhatott – épp ma hetven éve, 1951. szeptember 23-án robbantotta fel a hatalma teljében terpeszkedő Rákosi Mátyás. A világháborút túlélte a templom, a diktátor ámokfutását nem. Lerombolására a hivatalos indoklás szerint azért volt szükség, mert „útjában állt” a kialakítandó Felvonulási térnek, ahová moszkvai mintára hatalmas dísztribünt álmodott a magyar pártvezetés, hogy legyen hol ünnepeltetnie magát a lelkes alattvalókkal. Valójában csak Rákosinak állt útjában a templom.

A kommunista vezérnek hitetlen, megvezethető tömegre volt szüksége, ám már hatalomra kerülésének pillanatában tudta, a hazai kereszténység legmarkánsabb személyiségével, Mindszenty József bíboros-hercegprímással kell leszámolnia ahhoz, hogy megtörhesse a magyarság istenhitét. Rákosit felbőszítette a bíboros hatalmas népszerűsége, hiszen a templomok, körmenetek, misék látogatottsága még a fokozódó diktatúra dacára is folyamatosan nőtt. Ezen még az sem változtatott, hogy 1948 karácsonyán (éppen karácsonykor – mekkora cinizmus) koholt vádakkal letartóztatta a főpapot. Mindszentyt nem csak a kommunisták küldték rács mögé hitéért, korábban Szálasi nyilasai is bebörtönözték. Saját bőrén tapasztalhatta szegény, amit most mi is újra: a szélsőbal és a szélsőjobb egy tőről fakad.

Rákosi nem volt buta ember, eszénél csak aljassága volt nagyobb – a Regnum Marianum lerombolásával kívánta folytatni egyházirtó programját. (Még a templom emlékét is ki akarta irtani a lelkekből, létrejöttét a korabeli építész szakirodalomból is kitöröltette...)

Az utolsó miséről megvadult ávósok zavarták ki a zokogó

híveket. Az elszántabb emberek élőlánccal vették körül a templomot. Ellenállók egész sorát hurcolták el az Andrassy út 60.-ba. A hajnali csöndben gyorsan, „sunnyiban” akarták elbontatni a templomot, de a csákányok kicsorbultak a dacoló, makacs köveken. Nem könnyen adta meg magát a Regnum Marianum. Végül robbantani kellett. Beleremegett az éppen ébredő város.

A hit megtiprása a hitetlenek alapvetése volt mindig. Ahogyan ma is. -- Évekkel később, 1969-ben a Tanácsköztársaság vöröskatonájának szobra került a földig rombolt templom helyére (az ordítva rohanó vicsorgó baka azóta a budaörsi szoborparkban próbálja uszítani a látogatókat). De még ezzel sem ért véget a kálvária. A kommün katonájának helyére állított puritán fakereszt sem tetszett mindenkinek. 2000 őszének egyik éjszakáján ezt az emlékkeresztet is lerombolták, lefűrészelték haragos ifjúkommunisták. (Egyikük, Léderer Sándor ma a Norvég Alap és a Soros-féle Társaság a Szabadságjogokért szervezet K-monitor nevű cégét irányítja. Puhára esett.)

Az újraállított feszület mára történelmi emlékhely lett. Két eszme mementója: a hité és a diktatúráé. A Regnum Marianum a terrortól megszabadult nemzet háláját hirdette, lerombolása a proletárdiktatúra igazi arcát. A magasba nyúló kereszt erre a fájdalmas és nagyszerű múltra emlékeztet, Mária országára. Arra az országra, amely egymaga többet tett a keresztény Európa védelméért, mint a kontinens összes országa együttvéve. Tatártól, töröktől szinte csak a magyar végvárak vitézei védtek Európát, a szabadidejüket területszerzéssel, gyarmatosítással töltő, gazdag nyugatot... (Mit kaptunk vérünkért cserébe? Ígéreteken és szépen hangzó, üres szavakon kívül nem sokat.

Pedig mennyit könyörögtünk segítségért keresztény uralkodóknál is – mindhiába. A déli harangszót se tűltük, hanem a római pápától kaptuk.) Egy korabeli historiaregős így összegezte a magyarság szolgálatainak mérlegét:

Magyarország mindenét föláldozta Európáért: önmagát, jövőjét, jólétét és normális fejlődését, de mindezen áldozatért alig kapott valami ellenszolgáltatást. Európa súlyosan adós maradt Magyarországgal szemben. Mindmáig adós.

Kicsit elszaladtam a városligeti templomromoktól.

A képen a Regnum Marianum-templom, előtte az 1938-ban felállított Csengery Antal szobor.

Forrás: <https://magyarnemzet.hu/velemenyt/2021/09/megremegett-az-ebredo-varos>

Kép forrása: <https://fortepan.hu/hu/photos/?id=20217.>

Irgalom

A megtérésnek két pillére van: a szabad akarat s ennek alázatos és bátor használata. És ez már felelősségvállalás – hangsúlyozta lapunknak Eperjes Károly Kossuth-díjas színművész-rendező

Ha a bűnös irgalmat érzel a társadalomban, akkor ő is könnyebben tud bűnbocsánatot kérni és bűnbánatra térni – fejtette ki a Magyar Hírlapnak Eperjes Károly. Lapunk a Kossuth-díjas színművész első rendezése, a Magyar Passió kapcsán az egyetemes keresztény társadalmi felelősségvállalásról, illetve a múlttal való szembenézéssel kérdezte.

A film üzenetértéke fontosabb volt, mint pusztán kordokumentum jellege mondta Eperjes.-Fotó: MH

– A Magyar Passióban érezni lehet, hogy egy valóban keresztény ember mutatja be a történetet. A filmmel az elmaradt történelmi igazságtétel pótlására tett kísérletet egy társadalmi szintű, „belső rendszerváltoztatásra”?

– Igen, ez abszolút szándék volt. Addig faragtam a társaimmal a párbeszédet, amíg ezt nem sugározták. Nem szerettem volna élő egyenesben közvetíteni, akár verbálisan, akár cselekedetben megmutatni a filmvászonon azokat a durva kihallgatási mondatokat, káromkodásokat és azokat a borzalmas atrocitásokat, amelyek abban az időben történtek. Akkor thriller lett volna, és azt nem szerettem volna. A film társadalmi tanítása, üzenetértéke most fontosabb volt, mint pusztán kordokumentum jellege, illetve annak szörnyűsége.

– Jól gondolom, hogy a film tulajdonképpen meghívás is az előző rendszerben érintett bűnösök részére, hogy egyfajta tékozló fiúként a Mennyei Atya őket is várja?

– De jó, hogy ezt mondja! Ez is szándék volt. A film felkínálja a megtérés lehetőségét a bűnös embernek is.

– Hazai és nemzetközi kutatási adatok szerint a poszttraumás stressz döntően a vallásos hittől függ.

Hívőként még a legnagyobb traumák is át tudnak alakulni bennünk, és akár addig nem ismert elszántságot, tetterőt, küzdeni akarást, titkos erőforrásokat hívnak elő. Ettől függetlenül a múltban történeteket és az azokhoz tartozó felelősség kérdését nem lehet eltörölni, az első lépés a bűnösök felelősség-vállalása.

– Ez az egyes számú.

– Ez az, ami ugye elmaradt a rendszerváltoztatáskor.

– A felelősségvállalás azt jelenti, hogy megindul bennem a bűnbánat, ha az ÁVH vagy a bűnösök oldalát nézem. Bármelyik bűnös oldalát.

– A filmben azonban azt látjuk, a főhős, Keller hadnagy kegyelemben részesül, még mielőtt felelősséget vállalt volna. A megbocsátás megelőzi a felelősségvállalást?

– Mint ahogy Krisztusnál is. Ha a bűnös irgalmat érzel a társadalomban, akkor könnyebben tud bűnbocsánatot kérni és bűnbánatra térni.

– Tehát mondhatjuk azt, hogy a társadalmi kiengesztelődés első lépése végül is az irgalom?

– Ez az első számú üzenete a filmnek. Ez lett az angol címe is: Mercy, vagyis irgalom.

– Mit gondol, a film valóban elindíthat ilyen folyamatot a társadalomban?

– Különben nem csináltam volna meg. Igen, reménykedem benne. Aki beül a moziba, abban már elindul ez a fajta párbeszéd. Az a kérdés, hogy eljön-e.

– A művészvilágban milyen volt a fogadtatása? Tapasztalt eltérést akár az ideológiai megosztottság miatt?

– Egyelőre nem tudok erről beszélni, mert csak a közönséggel és az alkotókkal találkozom. Még nem tudok a művészvilágból, a színészvilágból reflexiókat. Vannak olyan alkotók, akikkel átbeszéltem a filmet, többször is, meg is mutattam nekik, de az ő benyomásait nem tárnám itt fel, mert annyira pozitív, hogy dicsekvésnek tűnne. Úgyhogy inkább nem mondom.

– Érdekes, hogy korábban többször többes számban beszélt, amikor a film főszereplőiről kérdezték. Az ávós karakterre is utal, amikor főszereplőket mond?

– Persze, soha nem csak a rendező forgatja, soha nem csak egy színész készíti a filmet. Ez mindig alkotótársi viszony. Erre törekedtem, és remélem, hogy ez látszik a filmben.

– Talán önmagán túlmutató üzenete is van a filmnek

abban, ahogy Leopold atya magára vállalja Keller hadnagy sorsát?

– Ezt jól érzi, de szerintem ez világos benne. A tanár még nyomorult állapotában is felfogja, ő is felelős azért, hogy a tanítványa az ÁVH-ban idáig jutott.

– *Keller hadnagy vívódásai során szembe tud nézni a tetteivel. A végén bizonyos szempontból hőssé válik?*

– Természetesen. A megtérésnek két pillére van: a szabad akarat s ennek alázatos és bátor használata. És ez már felelősségvállalás.

– *Ez egerút lehet azoknak, akiknek nehéz lenne felvállalni a múltjukat?*

– Nem egerút, hanem felkínált lehetőség az örök életre, meghívás a bűnösöknek is az örök élet lehetőségére. Ez a meghívás a film lényege mindenki számára

Szarvas Hajnalka, Magyar Hírlap, 2021. Nov. 23

Online elolvasható: <https://www.magyarhirlap.hu/kultura/20211123-irgalom>

In Memoriam... – Elhunyt Kádár Tibor festőművész

A felvétel 2014-ben készült. Fotó: Háromszék/kezdi.ro/Iochom István

Nem sokkal 75. életéve betöltését követően Veszprémbe elhunyt Kádár Tibor festőművész. Temetésére 2021 november 5-én került sor Veszprémbe, a Vámosi úti temetőben.

Kádár Tibor 1946-ban, április 23-án született Kolozsváron, s itt szerzett diplomát 1971-ben a Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán. Mohy Sándor és Miklóssy Gábor emberi, művészi magatartása volt számára mérvadó. A fiatal festő először Marosújváron, majd Kolozsváron tanított. Nagy hatással volt rá pályaindulásakor Kalotaszeg látványa, kultúrája, majd a közvetlen látványbenyomásokból kiemelkedve szimbolikus, metaforikus festői világot teremtett, amely fokozatosan egyre drámaibb megjelenésűvé vált.

1988-ban családjával telepedett át Magyarországra. 1990-től haláláig Veszprémbe élt, ahol tanított, dolgozott.

Nagy drámai kérdések foglalkoztatták. 1996-ban megrázó kiállítást rendezett a veszprémi Csikász Galériában. Az ezredfordulót követően festészetében előtérbe került egy szigorúan figurális felfogás. Franciaországban, Oroszországban, Görögországban tett tanulmányi útjai nagy hatással voltak rá és művészte alakulására. Kísérletező kedve folyamatosan új értékeket teremtett művészetében. 2021 nyarán jelentős kiállítást rendezett Leányfalun, ahol bemutatták a róla szóló, frissen megjelent monográfiát. A kiállítást Banner Zoltán művészettörténész, a könyv írója nyitotta meg.

Utolsó kiállítása szeptember 22-én nyílt meg Veszprémbe, a Várgalériában *Metamorfózis* címmel, ahol még személyesen jelen volt, és örömmel fogadta a munkái iránt tanúsított figyelmet. Hosszú, súlyos betegséget követően október 20-án hunyt el.

Szeretett művész testvérünket Isten nyugtassa, emléke legyen áldott!

Hannie, János, Ilka és Balázs

A templomot Szász István mérnök építette.

Igehirdetés Kádár Tibor festőművész hamvai felett

„Ez most nyilvánvalóvá lett, a mi Üdvözítőnk, Krisztus Jézus megjelenése által, aki megtörte a halál erejét, és az evangélium által világosságra hozta az elmúlhatatlan életet.” (2Timóteus 1,10)

Ez most nyilvánvalóvá lett, hangsúlyozza az apostol ebben a gyönyörű igeverben. Kádár Tibor festőművész testvérünk hamvainál meghirdetjük, életéért és művészetéért hálát adva, szerettei és a jelenlévők vigasztalására, valamint a feltámadott Jézus Krisztusra tekintve az áldott, egyetlen nyilvánvalóságot.

Ez itt igazából a fő kérdés.

Kádár Tibor festőművész hamvainál, a felolvasott bibliai Ige alapján, hadd hirdessem életünk és halálunk kérdéseire az egyetlen megnyugtató választ, mint áldott nyilvánvalóságot!

Nyilvánvaló az, amihez nem férhet kétség, amiben egyetértünk, ami tagadhatatlan tény, bizonyosság, éppen ezért biztos támasz minden időben, életünkben és halálunkban, a halálon túl is.

Isten megtartó szeretettel szeret bennünket, nem azért adta nekünk az élet ajándékát, hogy azt elvegye tőlünk.

Egyszülött Fiában, Jézus Krisztusban, az Ő kereszthalála és feltámadása által nyilvánvalóvá tette számunkra ezt a megtartó szeretetet, a sötétségből világosság ragyogott fel számunkra, földi életünk megújulhat, az örök élet tágasságában, miközben a búcsú perceiben adatik vigasztalás és hálaadás.

Minden biztos nyilvánvalóság ebből az áldott nyilvánvalóságból fakad: Isten megtörte a halál erejét, Jézus Krisztusban, Üdvözítőnkben, megjelenése által világosságra hozta az elmúlhatatlan életet. Ezt a hírt az apostol evangéliumnak nevezi, örömhírnek, amely a legnehezebb helyzetben is bizonyosságot, kapaszkodót ajándékoz nekünk, hiszen akár élünk, akár halunk, a megtartó Úr vagyunk, aki nem engedi életünket aláhullani.

Ez a világ legnagyobb örömhíre, amelyből minden értelmes, nemcsak magának élő, alkotó és boldog élet fakad. Ez a nagy örömhír szólal meg itt és most is.

Ez az örömhír emberi értelemben felfoghatatlan, csak hit által ragadható meg. Isten azonban formál bennünket az életúton, életünk minden eseményével is, hogy egyre inkább kimunkálja bennünk a hitet, amely ezt az áldott nyilvánvalóságot megragadhatja.

Ami ennél kevesebb, abban mindig ott van a végső csalódás veszélye.

Áldott legyen tehát az Isten, hogy számunkra is nyilvánvalóvá lehet, egyre inkább nyilvánvalóvá lesz ez a boldog bizonyosság.

Hálát adunk a kolozsvári és a veszprémi korszakért, örömeikért és próbatételeikért.

Az igaz művészetben mindig az történik, hogy a mennyei világ ihletett gazdagsága mutat rá a földi világ valóságára, miközben az ember kérdez, kiált, még örömeiben is, az Úrtól való megoldás után. Kádár Tibor alkotásaiban is ezt láthatjuk.

Hálát adunk a gyönyörű, magyar nyelvünkön megszólaló versekhez készített grafikáiért. Hálát adunk a gyökerekért, a saját értékeink megmaradásáért küzdő kalotaszegi korszakért.

Magasztaljuk az Urat az arcképfestészetért, amely Kádár Tibor művészetében identitásmeghatározó és identitásőrző műfaj, ide sorolva az arcképeket tartalmazó monumentális tablókat. Milyen tökéletes arcképek ezek, és mégis sokkal többek ezek az alkotások arcképeknél. Nézzünk csak rá például Bartók arcképeire.

Hálásak vagyunk a veszprémi korszakért, annak minden alkotásáért.

Külön köszönjük Urunk a szakrális műveket!

Az úrvacsoráról készített alkotásokat, hátulról megfestve, így láttatva az emberi feszültséget, és a közlő isteni megoldást, miközben nem látunk arcokat, de látunk még kifejezőbb mozdulatokat, és mi magunk is döntésre kényszerülünk, hogy hol állunk ebben a történetben

Valóban mennyei ihletettséget élünk át, az evangélium, az áldott nyilvánvalóság bizonyosságát, amikor a megfeszített Krisztusról készült festményeit tekintjük meg, „Vigyázó” címmel. Szinte illusztrálja az a festmény a mai Ige üzenetét: sötétségből világosságra hozta az Úr számunkra az elmúlhatatlan életet, ahogy a kereszt és a Megfeszített körül

a sötétségből kiaranylik a fény. Az „Utolsó vacsora” egyik feldolgozásánál is hátulról látva Jézust és a tanítványokat, ragyogó, aranyló égboltra tekintünk, a kép alsó harmada még sötét, de kétharmada már csupa aranyló világosság. Amíg üres a Golgota, ez is utalás egy 1994-es festményére, minden szín sokkal komorabb, joggal.

A feltámadott Jézus Krisztusra tekintve, igazán nyilvánvalóvá lett számunkra az az ajándék, amit ő kapott Istentől, és amit mi kaptunk az Úrtól általa, szerte a Kárpát-medencében és messze túl azon.

De hadd hangsúlyozzam, itt e hamvaknál azt is, hogy egyre inkább nyilvánvalóvá lett Kádár Tibor testvérünk számára is az Isten megtartó szeretete.

Folyamatosan vezette őt az Isten ezen az úton.

Feleségével együtt többször eljött az almádi istentiszteletre. Ő a festményein keresztül hirdette az evangéliumot, nemcsak a szakrális képein keresztül.

Meggyőződésünk, hogy minden igaz művészet, az élő Isten színe előtti szent alkotás.

Még a kalotaszegi korszakhoz tartozó kép, az 1987-es „Beszögezett kapu” című alkotás, a maga egyszerűségében is lenyűgöző. Kiáltás egy kultúráért, egy népért, kiáltás önmagunkért, de kiáltás minden emberért, mert annyi mindent beszögezünk, elveszni hagyunk. Ez a beszögezett kapu az emberlét sokféle zártságára is utal.

Kádár Tibor számára folyamatosan nyilvánvalóvá lett, hogy Isten megnyitotta ezt a kaput, megszabadított minket tévesztésektől, betegségektől, haláltól.

Kádár Tibor számára nyilvánvalóvá lett, hogy O akkor is megszabadít bennünket, ha egy-egy szorult helyzetből már nem szabadít ki minket az Isten, e-világban. Itt bizonyos kapuk már zárva maradnak.

De Jézus sírja nyitva van, életünk megérkezés felé vezető kapuja nyitott.

A halála előtti napon jártam nála, még tudtunk imádkozni, együtt mondtuk az Őri imádságot, és amikor megáldottam, feleségével együtt láttuk rajta a mennyei nyugalmat, a hazaérkezés felé vezető út hálaadó, elengedni tudó, megbékült, hívő nyugalmát.

Végezetül, gyászoló család, gyászoló gyülekezet: legyen egyre inkább nyilvánvaló számunkra is az Isten szeretete,

amely megtartó szeretet, amely az áldott, egyetlen nyilvánvalóság, és amely földi életünk minden valóságát, minden körülmények között boldoggá teszi az örök élet távlataiban.

Ez a nyilvánvalóság adjon vigasztalást szeretteinek, feleségének, hűséges társának, aki mindvégig támogatta őt, és az utolsó percig mellette volt. Ez a nyilvánvalóság adjon vigasztalást gyermekeinek, és nekünk is, akik most itt vagyunk, és ezzel a reménységgel búcsúzunk: Isten velünk, viszontlátásra. Ez a bizonyosság járja át tisztelőit, művésztársait, Kolozsvár és Veszprém városát, a Kárpát-medencei magyarságot, keresztyén gyökereiben megerősödve.

Ez az áldott nyilvánvalóság, hogy Jézus feltámadt a halálból, és világosságra hozta az elmúlhatatlan életet; az egyetlen biztos pont, amely minket is arra a szolgálatra hív, hogy Isten eszközeként biztos támasz legyünk a mellettünk élő számára, életünkkel, munkánkkal, alkotásainkkal.

Kádár Tibor művésztestvérünk Isten ilyen áldott eszköze volt. Dicsőség legyen érte az Őrnek, emléke legyen áldott az örök élet reménységében.

Műveiben generációk fognak gyönyörködni, és egyben találkozni ezzel az áldott bizonyossággal. Ámen

Steinbach József református püspök temetési prédikációja

Lelőhely: <http://steinbachjozsef.hu/2021-11-05-tem-kadar-tibor-festomuvesz-temetese/>

A Kádár Tibor féle kereszttűt tizennégy stációja a borospataki skanzen (Gyimesközélpok) területén lévő templomban látható. A felvételeket Prohászka Áron készítette 2021. november 1-én.

„A gyerekekért öltöztünk gyönyörű köntösbe”

– Szócs Ildikó igazgató a nagyenyedi Bethlen-kollégium 400 éves évfordulójáról

A hosszas felújítási folyamat után a szakoktatás bővítésével, szakszerű magyar- és románnyelv-oktatással készül a jövőre fennállásának 400. évfordulóját ünneplő nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium. Szócs Ildikó igazgató a jövőben is gyerekzsivajjal tele, minél hangosabb iskolát szeretne látni. „A gyerekekért öltöztünk gyönyörű köntösbe” – Szócs Ildikó igazgató a nagyenyedi Bethlen-kollégium 400 éves évfordulójáról Szócs Ildikó igazgató huszonöt év múlva is gyerekzsivajjal tele kollégiumot szeretne Nagyenyeden

– A 375. évforduló óta hatalmas változáson esett át a kollégium. Összefoglalná, melyek ezek? – A 375. évfordulón aligazgatóként vettem részt, én foglalkoztam a szervezéssel, a 400. évfordulón igazgatóként vagyok jelen. A kettő között valóban sok minden megváltozott az életkörülményeket illetően. Hosszú vajúdas után megújultak az épületek, megtaláltuk a módját, hogy megfelelő körülményeket teremtsünk. Ami még változott – sajnos negatív irányba –, az a diáklétszám. Sokan szokták kérdezni, mi a helyzet, elfogyunk-e teljesen. Azt szoktam mondani, hogy a diáklétszám egy ideje 500 körül állandósult, s ennek már örülni tudunk. Az is változott, hogy a kollégium ajánlatában a szokásos szakok, illetve képző mellett megjelent a szakoktatás is. Külső igényre reagálva, hiszen azok a gyerekek, akik szakiskolát választottak volna, kizárólag román tagozaton tehették volna meg. Így egyre több diákot sikerül megszólítani. Az oktatási kínálatban a reál szakot kétfelé osztottuk – természet-tudományokra és matek-infóra. Tavaly óta a képző is kétfelé oszlik: tanító-óvóképzőre és kisedővő-képzőre, s bölcsődei pedagógusi képzés is indult. Az elmúlt 25 évben állandó dinamizmusban vagyunk. Jó irányba haladunk, remélem, az idő is ezt igazolja majd. – Sikerült-e a református egyháznak minden épületet visszaszereznie, felújítani? – A fő épületeket a Regionális Operatív Program keretében újítottuk fel, csodás együttműködéssel az egyház, az önkormányzat és a kollégium vezetése között. A tornacsarnok az Országos Fejlesztési Alaptól nyert pályázattal újult meg, a konviktus és a szomszédos tanári lakás a Bethlen Gábor Alapítvány magyar kormánytól nyert támogatása révén. Szintén magyar kormánytámogatás révén átköltözhattunk a bölcsőde-óvoda program keretében ajándékba kapott új óvodaépületbe. Nincs felújítva a régi óvoda, illetve a Kós-épület, mindkettő visszaigénylés tárgya. Ezekről a szemlélő is látja, hogy várják a sorukat. A tornakertben is változások

történtek, egyházkerületi és magyar állami támogatásból fejlesztettük, és még folyamatban van.

A Bethlen Gábor Kollégium udvara. Példás helyi együttműködéssel sikerült mindent felújítani

Fotó: Makkay József

– Az egykori tanári lakásokat is sikerült visszaszerezni, felújítani... – A másik jó hír a Bethlen-utcának, a tanári lakásoknak a visszaszolgáltatása. Most zajlik az épületek felújítása, az egyházkerület a kilakoltatás után nekifogott beruházni és turisztikai céllal újíttja fel. Öröm nézni, hogy a kollégiumból a Sétaterre haladva szép belvároskép kezd kialakulni, az épületek szerzik vissza arcukat. A legutolsó, amit visszaszolgáltattak, a várban található Bethlen-kastély. – A Bethlen-kollégium kapcsán sokan a dicső múltról beszélnek, hogyan írná le a napjainkban működő iskolát? – Jobban szeretem azt mondani, hogy jövője van. Az a hely, ahol átmenthetünk, tanulhatunk és tartalommal tölthetjük meg. Meg kell találni minden olyan gyereket, aki magyarul akar tanulni, nemcsak a szórványból, azokat is, akik esetleg a turizmust választanák. Ahogy az elmúlt 400 évben is történt. Olyan oktatást kell biztosítani számukra, amely megerősíti őket abban, amiben jók. Akár a szakoktatás felvállalásával is. Az is fontos, hogy olyan román nyelv- és irodalomképzést biztosítsunk számukra, amit itthon kamatoztathatnak. Jól fizető állásokat Erdélyben is lehet szerezni, ha az állam nyelvét beszéljük. Ez azt feltételezi, hogy tökéletesen kell tudni magyarul, ismerni a történelmünket és a szaktantárgyakat is el kell sajátítani, hogy majd a román nyelv ismeretével együtt „el tudjuk adni magunkat”. Ennek az iskolának az is célja, hogy az itt tanuló diákok az erdélyi közösségünket gyarapítsák. Az évek folyamán a román szakos tanáraink és diákjaink bizonyítottak, a nyolcadikos záróvizsgán vagy érettségien egyre jobb az átmenési arány románból. Még akkor is, ha azt mondják, Dél-Erdélyben nem nehéz tudni románul. Itt a legnehezebb, mert a gyerekek szórványból érkeznek, lehet, hogy mi tanítjuk meg őket helyesen beszélni magyarul. De olyanok is vannak, akik a Székelyföldről, Partiumból vagy akár Kolozs megyéből érkezve nem tudnak románul, őket is megtanítjuk. És van egy másik réteg, amely keveri a két

nyelvet, sokan ugyanis vegyesházasságból érkeznek. Őket is szépen terelgetjük jelezve: ha mindkét kultúrában otthon vannak, az a sokat emlegetett transzilvanizmusunkat növelheti. A kollégiumnak az elmúlt és az elkövetkezendő évtizedekben is az a feladata, hogy szakmailag és személyesen elégedett embereket tudjunk kiküldeni innen, akik megállják a helyük ott, ahova kerülnek. – Régen Máramaroszigettől Bukarestig érkeztek diákok Enyedre. Most mekkora területről jönnek? – Kolozs, Maros, Hargita megyéből jönnek, de gyimesi és bákói csángóink is vannak. És nem csak a képző vonzza őket, a szakiskolánk is vonzónak bizonyult, vannak más megyéből diákok. Az 516 diákból 104-en a bentlakásban nyertek elhelyezést, ezek fele más megyéből származik. Hétvégén is itt vannak, hiszen a bentlakás nagy erősségünk. Rájuk tudunk a legjobban hatni az alternatív, kulturális tevékenységek ajánlatával. Ez a másik erőssége a kollégiumnak, amely közösséggé kovácsolja őket, sok tehetséget felszínre hoz. Olyan élményekkel távoznak, amelyekről később kiderül: összetartó ereje volt annak, hogy táncoltak, kórusban énekeltek, néptánc- és színjátszócsoporthoz vettek részt. Ezeket azért is szervezzük, hogy ebben a közösségben szocializálódjanak, ne a városban. A járvány miatt rendkívül hiányzik, hogy összeülhessünk, tevékenységeket szervezhessünk. – Milyen jellegű a szakképzés, és mire lehetne még igény? – A turisztika-közélelmzés szakirányba indultunk el, azóta akkreditáltuk is. Nagy előrelépés, hogy a beiskolázási terveinkben szerepelhet a pincérképzés, de a szakács-, illetve cukrászképzés is. Ezeket a 14 év feletti generációnak tudjuk ajánlani, de felnőttképzésben is gondolkodunk, amely a borkultúra felé irányul. Nagyenyeden ennek hagyománya van, egy sommeliérképzés előre vinne a dolgot, annál is inkább, mert a Bethlen-utcában borutca készül. Látnék ebben fantáziát, és a környékbéli borászokat is tömörítené, más szintre emelné a borturizmust. – Példaértékű, ahogyan Enyeden együtt tud működni a református egyház, a város, illetve az iskola vezetése. Mi a titka ennek, lehetne-e ezt máshol is alkalmazni? – Valóban az, pedig amikor elkezdtük, más volt a polgármester. Sok kommunikáció van e mögött, hogy érezzék: együtt, és nem egymás ellen vagyunk. Ha az iskolában rendezvény van, a polgármestert is meghívjuk. Mert ha jelen van, jó szájízzel távozhat, megértheti, nem valaki ellen, hanem valamiért akarunk dolgozni. Ezt évtizedek óta gyakoroljuk, de partnerek is kellenek. Érdemes kitartóan dolgozni, mert az meghozhatja a gyümölcsét. Önkormányzatoktól, polgármesterektől lehet kérni, és ha két-három dolog rendeződik, s a nagy dolgokban kérünk segítséget, együtt lehet dolgozni. Ennek az együttműködésnek mindenki része. – Ön szerint milyen lesz a 425 éves iskola? – Gyerekzsivajjal tele. Kívánom, legyen minél több diákja, legalább a jelenlegi létszámot lehessen tartani. Gyönyörű köntösbe öltözött a kollégium a gyerekekért, a jövőbeli nemzedékekért. Ha 25 év múlva gyerekzsivajjal tele iskolában fogunk ünnepelni, az azt jelenti, mindenki odafigyelt arra, mit adott a Bethlen-kollégium. Azokra a szülőkre értem, akik a kollégiumban végeztek, és a gyerekeiket is visszahozták. Ha lesz

gyerekzsivaj, akkor Erdélyben is több helyen lehet majd magyar szót hallani. Bízom benne, hogy lesz. Azt kívánom, minél hangosabb legyen.

Szerző: Pap Melinda • 2021. november 25

Lelőhely: <https://erdelyinaplo.ro/extra/ba-gyerekekert-oltottunk-gyonyoru-kontosber-n-szocs-ildiko-igazgato-a-nagyenyedi-bethlen-kollegium-elmult-400-everol-jelenrol>

Évfordulós hálaadás Várad-Réten a hollandiai ajándék orgonáért

A Nagyvárad-Réti Református Egyházközség régi álma teljesült tíz esztendővel ezelőtt: két év előkészítő munka után végre felavathatták a gyülekezet új orgonáját. A Hollandiából adományként kapott hangszer Váradra juttatását és felújítását adományokból sikerült megvalósítani. Az egyik fő támogató Tőkés László, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület előző püspöke, az Európai Parlament akkori alelnöke volt.

2011 júniusának egyik vasárnapján több százan gyűltek össze a réti templomban, az orgonaavató ünnepség alkalmából. A meghívottak sorában jelen volt a bredevorti (Hollandia) protestáns gyülekezet két képviselője, az Aaltenben lakó H.W. Luimes, felesége Diny Luimes, valamint Tőkés László EP-alelnök is. Az ünnepi istentiszteleten ígét hirdetett Hermán M. János egyházkerületi előadó-tanácsos, aki feleségével, Hannie Mostert asszonnyal együtt fontos szerepet játszott az orgona Nagyváradra kerülésének ügyében.

Az ige hirdetés után Pálfi József lelkipásztor mondott köszönetet mind az adományozóknak, mind a támogatóknak a hathatós segítségért. A Szeghalmi Bálint neves építésmérnök által tervezett, népi szecessziós stílusban 1958 telére felépített istenházában az eredeti tervek szerint egy olyan orgona került volna, mely megmutatja a homlokzat rozettás ablakát. Fél évszázad után csak most vált lehetővé az eredeti

tervek kivitelezése – hangzott el. A bredevortiak átnyújtották a lelkipásztornak az adományozó levelet, majd röviden bemutatták az impozáns hangszert is, amely addig a gyülekezet két temploma közül az egyikben szolgált, amelyiket azonban a hívek megfogyatkozása miatt felszámoltak. A továbbiakban egy rövid orgonakoncertre került sor, Zászkaliczky Tamás neves budapesti orgonaművész jóvoltából.

Tőkés László felszólalásában Szent Kristóf nagyságát emelte ki, aki életét adta a Krisztusért. A vértanú neve annyit tesz, mint Krisztus hordozónak lenni. Rámutatott arra, hogy az orgona egy áldott üzenethordozó eszköz, mely az evangélium és ezáltal Krisztus üzenetét közvetíti. „A kommunizmus idején lerombolták orgonáinkat, de íme, a bizonyíték arra, hogy a rombolás korszaka végleg lezárult. Elérkezett az építés időszaka” – jelentette ki. A püspök megemlékezett Kós Károlyék Kiáltó szó című röpiratáról, melynek tartalma ma, száz év múltán is érvényes, mondván: „Legyünk mi is kiáltó szavak!”

A réti orgona Nagyváradra érkezésének 10. évfordulójának megünneplésére most nyílik alkalom. 2021. november 28-án, advent első vasárnapjának délutánján, 5 órától emlékeznek meg az akkor történetekről: a 2011 elején megindult orgonaköltöztetésről, amikor is Bors László újtusnádi orgonaépítő mester és csapata szétbontotta és szakszerűen tárolva Nagyváradra szállította a kétmanuális, 18 regiszteres orgonát. A hangszer konstrukciója megengedte, hogy beépítéskor „kettéválasszák” az orgonát, szabadonhagyva a középső kerek ablakot, és olyan orgonaszekrényt építsenek, ami tökéletesen illik a templom bútorzatához. A jubileumi istentiszteleten közreműködik Józsa Domokos orgonista és a Nagyvárad-Réti Sztárai Mihály Énekkar Márkus Zoltán kántor-karnagy vezényletével.

Lelőhely: Ehir.ro / MTVA.KMS.hu, 2021.11.24.- Tőkés László EMNT-elnök sajtóirodája

Molnár János emlék-konferencia

Komáromban

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara 2021. november 26-án Molnár János emlék-konferenciát tart a Komáromban, a Calvin J. Teológiai Akadémia Könyvtárában.

A konferenciát megelőző napon csendes főhajtással emlékeznek az egy évvel ezelőtt elhunyt, a Református Teológiai Kar egykori dékánjának, Molnár János lelkipásztor sírjánál a garmmikolai temetőben.

A szervezők a konferenciát ún. hibrid módon tervezik megtartani.

Az előadók egy része online kapcsolódik a konferencia menetébe, de az érdeklődők a megadott linkre <https://bigbluebutton.ujs.sk/b/mgr-7yk-hjw> kattintva is követhetik a programot.

Aki személyesen szeretne részt venni a konferencián, az előzetesen regisztráljon szerda 15.00 óráig Öllös Erzsébetnél az ollose@uj.sk mailre, vagy a +421353260656-os telefonszámon.

A konferencia 9.00 órakor kezdődik Lévai Attila dékánhelyettes Molnár János életrajzának ismertetésével. Online tartja előadását a Prágában élő Csémy Lajos, egyháztörténész, református lelkész, egyetemi tanár. Szintén online kapcsolódik be a konferenciába Erdélyi Géza nyugalmazott püspök, aki a tudós Molnár János kevésbé ismert emberi arcáról szól. Popély Gyula Molnár Jánosról, mint barátról, Géresi Róbert püspök pedig az emberarcú teológust hozza közelebb a hallgatóság számára. Az 51. Zsoltárt ismerteti Molnár János emlékére Karasszon István.

Erdélyi Pál előadásában a világ jó-e vagy rossz kérdésére keresi a választ, Kovács Attila pedig az iszlamista képi propaganda globális és nyugati inspirációit ismerteti. Ezen kívül szó lesz a mítoszokról és nemzetségtáblázatokról, a 308-as előtti negyven évről, valamint Magda Sándor püspök életéről és szolgálatáról.

Ismertető dr. Maarten Aalders kötönyéről: Nederlandse en Hongaarse protestanten gedurende het interbellum.”

Gerrit van Dijk újságíró testvérünk, istentiszteleteink hűséges látogatójának az írását a *Reformatisch Dagblad* közölte a 2021. november 25-iki számában, p. 32.

Nederlandse en Hongaarse protestanten gedurende het interbellum. Maarten J. Aalders; uitg. De Vuurbaak; 448 blz.; € 27,99

Een failliet en verarmd Hongarije leidde direct na de Eerste Wereldoorlog tot uitgebreide hulpacties vanuit Nederland, onder andere via de kindertreinen. Foto: uit Nederland teruggekeerde Hongaarse kinderen op het Ooststation in Boedapest. beeld HUNGARICA Museum

Banden met de Hongaarse kerk

• Gerrit van Dijk

Van de hand van kerkhistoricus dr. Maarten J. Aalders verscheen "Nederlandse en Hongaarse protestanten gedurende het interbellum". Het boek gaat over de dynamiek in de internationale contacten tussen Hongaarse en Nederlandse protestanten in de periode tussen de twee wereldoorlogen.

Dr. M. J. Aalders, onderzoeker bij het Neo-Calvinism Research Institute in Kampen, beschrijft deze ontmoetingen tussen Oost en West tegen de achtergrond van Europa in de nasleep van de Eerste Wereldoorlog. Het door oorlog geteisterde Hongarije werd daarna, in 1920, als natie geruïneerd door het Verdrag van Trianon, dat bij de Hongaren voor een nationaal trauma zorgde dat tot op heden doorwerkt.

In zijn inleiding maakt dr. Aalders duidelijk dat hij in de neocalvinistische traditie staat en dat zijn boek niet uitsluitend, maar wel voornamelijk inzoomt op contacten tussen de neocalvinistische gereformeerden en de Hongaarse hervormden. Hij verwoordt het als volgt: „In dat raamwerk – het onderzoek naar de internationale uitstraling van het neocalvinisme – past ook dit onderzoek, al waren lang niet alle protestanten die zich gedurende het interbellum bezighielden met Hongarije, neocalvinistisch georiënteerd. Sommigen waren daarvan zelfs een uitgesproken tegenstander.”

Als historicus wil Aalders uiteraard ook de geschiedenis beschrijven van de banden tussen Hongarije en Nederland die vanaf de Reformatie bestonden, toen Hongaarse theologiestudenten aan Nederlandse universiteiten studeerden. Daarna focust hij vooral op de intensieve contacten van vertegenwoordigers uit de toenmalige Gereformeerde

Kerken met Hongaarse hervormden die ontstonden na de Hongaarse kindertreinen (Aalders was mederedacteur van het vorig jaar verschenen boek over deze kindertreinen, die honderden Hongaarse kinderen na de Eerste Wereldoorlog voor enkele maanden naar Nederland brachten om aan te sterken). In Aalders' boek spelen kopstukken uit neocalvinistische kring – zoals Herman Ravinck, Hendrik Collijn, docenten van de VU en 'Kampen' – een rol, samen met prominenten uit de Hongaarse Hervormde Kerk, onder wie regeringsleider Miklós Horthy, bisschop László Ravasz en Jóni Sebestyén (de "Hongaarse Kuyper").

Spanningen

Maarten Aalders weet zijn woorden zorgvuldig te kiezen. Dat blijkt al uit de titel, waar hij niet over "gereformeerden" spreekt, maar over "protestanten", omdat de Hongaarse Hervormde Kerk geen afscheidingen en daardoor geen verschillende gereformeerde kerken kent. Blijkbaar, helder en subtiel weet hij de onderlinge verschillen en spanningen tussen de Nederlandse protestanten te beschrijven en de wrijvingen die hierdoor bij de Hongaren uit de niet-gesplitste volkskerk ontstonden. Op bladzijde 24 staat: „Het eigen karakter van de Hongaarse Gereformeerde Kerk werd in Nederland niet altijd begrepen” en even verder: „De Hongaarse Gereformeerde Kerk had in sommige opzichten meer van

de Nederlandse Hervormde Kerk dan van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Het leidde in Nederland tot een verschillende aanduiding van de Magyarországi Református Egyház: voor sommigen de Hongaarse Hervormde Kerk, voor anderen de Hongaarse Gereformeerde Kerken” (het meervoud "kerken" is vreemd, waarschijnlijk een vergissing).

In het boek staan geen toepassingen, maar de begrijpende lezer krijgt van Aalders wel zo veel aangeboden dat hij hier zelf lessen uit kan trekken. Bijvoorbeeld als kerken door kerkstrijd op eigen bodem zich met dogmatische kooiconstructies gaan pantsen (zoals destijds de Gereformeerde Kerken), dan werkt dat belemmerend in de contacten met buitenlanders. Het opdringen van typisch Nederlandse kerkvisies vanuit

het principe "wie betaalt, bepaalt", zorgt voor frictie. Sommige Hongaars-hervormden waren bang dat de Nederlandse neocalvinisten aanstuurden tot een kerkelijke afscheiding. Aan dit thema wijdt Aalders een hoofdstuk getiteld "Afscheiding of geen afscheiding?"

Antisemitisme

Een ander gevoelige onderwerp vormden het antisemitisme en nationalisme. Aalders vermeldt dat Jóni Sebestyén, László Ravasz en Miklós Horthy niet geheel vrij waren van antisemitisme en verklaart dat – zonder te vergoelijken – als reactie op de omstandigheden. Bij de Nederlandse calvinisten zijn er blijkbaar weinig bezwaren tegen dit antisemitisme en nationalisme, met uitzondering van ds. J. J. Buskes, die in dagblad *De Nederlander* het antisemitisme, nationalisme en de oorlogszucht aan de kaak stelt.

Een compliment voor de corrector(en) dat alle Hongaarse namen foutloos zijn gespeld. Het foutje op pagina 68 in de term "Grieks-Orthodoxe Kerk in Roemenië" (dat moet zijn: "Oosters-Orthodoxe Kerk in Roemenië" of "Roemeens-Orthodoxe Kerk") neemt niet weg dat dr. Aalders met kennis van zaken in een prettig leesbare stijl een goed gedocumenteerd boek schreef dat behalve voor historici en theologen ook uiterst interessant en leerzaam is voor christelijke organisaties en kerken die internationale contacten onderhouden.

Aalders zoomt voornamelijk in op contacten tussen de neocalvinistische gereformeerden en de Hongaarse hervormden

Stipendium Hungaricum

Örömmel értesítjük, hogy a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram online jelentkezési felületét 2021. november 10-én megnyitottuk a pályázók számára (<https://apply.diasporascholarship.hu/>) a 2022/2023-as tanévre.

A Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram küldetése, hogy erősítse Magyarország és a magyar diaszpórák közötti kapcsolatokat azáltal, hogy hozzáférést biztosít magyarországi felsőoktatási képzésekhez a magyar diaszpórában élők számára. A program fő célja azok támogatása, akik szeretnének visszatérni magyar gyökereikhez, és olyan területeken szakemberekké válni, amelyek hozzájárulnak a diaszpórák közösségének jólétéhez is.

A pályázat magyar és angol nyelven egyaránt benyújtható. A teljes pályázati anyag beadásának határideje 2022. január 31. – 23:59 (Közép-európai idő). 2021. december 1-én online tájékoztató alkalmakat rendezünk az ösztöndíjprogramról, amelyre szeretettel várjuk az érdeklődő diákokat, családjaikat, tanáraikat. A rendezvény angol nyelvű és a Zoom felületen kerül megrendezésre. Kérjük, ha van a látóköriükben olyan szervezet, kolléga, akit érdekelhet programunk, osszák meg vele meghívónkat.

Érdeklődésüket, az ösztöndíjprogram és az esemény népszerűsítésében nyújtott segítségüket előre is nagyon köszönjük!

Üdvözlettel: Venczák Enikő / Ms Enikő VENCZÁK pályázati referens - SiH Intézményi Koordinációs Csoport /

Hollandiai híreinkből...

A Hollandiai Magyar Szövetség elnökének megnyitó beszéde az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc 65. évfordulóján

Urbán Ákos, Hága, Kloosterkerk, 2021. október 23-án

Tisztelt ünneplő közönség, hölgyeim és uraim, kedves barátaink!

A Hollandiai Magyar Szövetség vezetősége nevében köszönöm, hogy elfogadták meghívónkat és együtt emlékezhetünk az 1956-os magyar forradalomra és szabadságharcra, a magyarok fellázadására a zsarnok sztálinista rendszer ellen. Az esemény 65 évvel ezelőtt az egész világot megrendítette, a kommunizmus eszménye pedig hitelét veszítette.

Nemzeti ünnepünkön ma a kegyeletünket rójuk le a szabadságharc hősei előtt. Hálával és köszönettel emlékezünk a megtorlás elől elmenekült több ezer honfitársunk Hollandiában való nagylelkű befogadására. A szabad világban azt reméltük, hogy a bukott kommunizmus semmilyen formában sem térhet vissza a világ társadalmi szerveződéseiben.

A Hollandiai Magyar Szövetség fennállásától, 1957-től kezdve minden esztendőben megemlékezik '56-ról. Öt esztendőként, mint most is, országos nagyszabású alkalommal, amikor találkozunk, egymásnak örülünk és közösen emlékezünk a forradalom Hollandiába került résztvevőivel és szemtanúival. Közülük már sokan elköltöztek az örökkévalóságba, sokan idős koruk miatt nem tudtak eljönni.

A minap telefonhívást kaptam Nagy Hédy asszonytól, ő sem tud itt lenni, de lélekben együtt van velünk ebben az órában.

Elmesélte, ott volt a Sztálin szobor ledöntésénél. Az acéldrótkötelet az újpesti munkások hozták, többször elszakadt Sztálin nyakán, ilyenkor néma csend támadt, de új és erősebb kötelet hoztak. Az utolsó próbálkozás után, amikor már csak a csizma maradt a helyén, halálos csend lett úrrá az embereken. Aztán egy szívvel és lélekkel könnyebbültek meg, majd teljesen elhallgatott a nagy tömeg.

Hálás szívvel emlékszik az őket, az ötvenhatosokat nagy szeretettel fogadó hollandiai magyarokra, akik, akár a húszas években a gyerekvonattal érkezettek, vagy később a 45 előtt vagy 48 után érkezettek: mindent elkövettek a megsegítésükre. - A neveiket is hálásan említette.

Ezek az öt éves évfordulókon én személyesen 50 évvel ezelőtt vettem részt, és pedig először a 15 éves évfordulón 1971-ben az utrechti, mostani nevén a Beatrix Theater-ben. Igen, megható és feledhetetlen volt a magyarok hálaadása!

Ilyen méltóságteljes, bensőséges ünnepi megemlékezést kívánok minden jelenlévő, kedves ünnepelőnek.

Köszönetünket szeretném kifejezni dr. Kocsis András nagykövet úrnak az ünnepi köszöntőért, Kántor Zoltán úrnak, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatójának és Jankovich de Jeszenice József úrnak az ünnepi beszédek megtartásáért.

Külön köszönetünk a kulturális program szervezőjének, továbbá a műsor előadóinak: Kovács Kata zenei szervezőnek, énekművésznak, Tóth Valentina zongoraművésznak, Kirkósa Orsolya operaénekesnek, Lachegy Máté zeneművésznak, Bálint Gábor operaénekesnek, Hoeks-Györky Zsuzsa szavaló művésznak, a Hágai Quartet tagjainak, az Amszterdami- és a Hágai Magyar Énekkar tagjainak. Köszönöm figyelmüket

**Gebed bij de Herdenkingsbijeenkomst
van het 65ste jubileum van de Hongaarse
Revolutie en vrijheidstrijd 195 in de
Kloosterkerk op zaterdag 23 oktober
2021 om 14.00 uur.**

God, Onnoemelijke Albestuurder, Wij zijn hier
samengekomen in Uw huis om gezamenlijk U te danken
omdat U ons leidt en stuurt.

Vandaag zeggen wij U dank dat ons volk en ons
koningshuis het Hongaarse volk met open armen
tegemoet trad en in liefde opnam. Wij danken u dat
deze nieuwe landgenoten constructief bijdroegen en
bijdragen aan onze gemeenschap.

Wij danken U dat zij geënt zijn en blijven als takken en
bladeren op de Joods-Christelijke eeuwenoude wortels en
humane waarden.

Wij danken U voor de moed en opofferingen in verleden
en heden, opdat de samenleving de verworvenheden van
vrijheid en liefde kan doorgeven aan de jonge generatie.

Laat het vergoten bloed niet voor niets gevloeid hebben.

Samen – hier, vandaag - vragen wij U om genade en
vrede, om zorg en liefde voor elke mens, voor de gehele
gemeenschap en beide naties.

Dat vragen wij op voorspraak van de Moeder van de Heer,
Maria, en Koning Stefanus, de heilige, en allen die U Uw
lieve kinderen, vriendinnen en vrienden noemt,

LATEN WIJ BIDDEN HET GEBED DAT JEZUS ONS
GELEERD HEEFT IEDER IN ZIJN EIGEN TAAL: Onze
Vader... Want van U is het koninkrijk... Amen.

+++ Gebedsleider: L.C. Elshout

**Áhítat Monseigneur prof. dr. Knébel
Miklós örök nyugalmaért**

**L.C. Elshout imádságvezető (acolytus) testvérünk
2021 november 24-én kelt leveléből**

Kocsis Fülöp érsek-metropolita hollandiai látogatása

Archiv felvétel a 2016. évi hollandiai látogatásról

A wassenaari Szent József templomban Kocsis Fülöp 2021 november 13-án az egybegyűlt híveknek érdekes hitmélyítő előadást tartott a közel-keleti egyházak szenvedéséről, a háborús sebek begyógyításának a lehetőségéről és a magyarországi segélyezések módjáról. Dr. Kocsis András nagykövet úr is részt vett a találkozón, azt követően pedig ebédet ajánlott fel a résztvevőknek. A hágai és a zwollei egyházközségek nevében Csanády Ágnes és Hermán M. János köszöntötték Kocsis Fülöp érsek metropolita atyát.

Az ünnepi misén készült felvétel itt nézhető meg: <https://www.facebook.com/EKThollandiai/videos/320612193242073/>

A misén Makkai Réka fordította holland nyelvre metropolita-érsek testvérünk szentbeszédét.

Urki egyházi riport

Drs. Kelemen Attila Csongor a képernyőn, 2021 szeptember 2. A zwollei gyülekezet vezető lelkészével készült interjú a holland NCRV-KRO: „Petrus in het land” című műsorában. A hollandiai gyülekezetben is magyar palástban szolgáló lelképásztornak és feleségének számosan gratuláltak az urki egyházi élet bemutatásáért.

Azért is, mert Tóth István volt az utolsó gyerek, aki az 1947/1948-as gyerekvonattal jött Hollandiába. Ő azóta itt maradt nálunk, mert úgy kérte ezt a Budapesten lakó Édesanyja. Pityut egy wassenaari házaspár fogadta örökbe, mert az Édesanyjának nem állt módjában a gyermek felnevelése. Sajnos, hogy Dordrechtben éppen most, októberben végeztem az István temetési szertartását. -- A temetését követően finom kávét kínált a temető-felügyelő asszony egy jó meleg fogadóhelyen. Az elhunytak emléke legyen áldott!!! /Knébel Miklósról nézve lásd Hermán M. János tanulmányát a Zwollei Harangszó III. évf. 2020/2. számában: I. Knébel Miklós szolgálata II. Megkeresztelésétől a pappá való szenteléséig III. 1920-1926: Hollandiában szolgál, ő a „Hongaarsch Priester!” IV. Belgium: bizalmasan így nevezték: „Monsieur Miklós!” V. Knébel Miklós foglalatosságai közül, Budapesten és Esztergomban: 1926-1932. VI. Menteni ami menthető: Knébel Miklós 1947 és 1949 között Hollandiát választja munkamezejéül. Online elérhető: <https://zwolleireformatus.nl/2020/09/28/gyerekvonatok-indultak-kereken-100-eve/>

Isten áldása legyen Leo testvérünk életén és közöttünk lévő munkásságán! Knébel Miklós sírhelye pedig váljon zarándokhelyül mindazoknak, akik hálaadással emlékeznek a magyar gyermekmentés szolgálatára!

“We ontmoeten op Urk Csongor Kelemen. Deze Hongaars-Roemeense dominee trouwde met een Urker vrouw en vond hier zijn thuis. Sinds een aantal jaar is hij voorganger van de Gereformeerde Kerk op Urk. In deze gemeente zet jongerenwerker Sjoerd Bakker zich met hart en ziel in voor de grote groep jongeren die de kerk rijk is. Betty Weerstand is haar hele leven al actief betrokken bij de kerk. Ondanks een verdrietig jaar vond ze haar houvast in haar geloof. Vandaag bereidt ze zich voor op een weekend lang koken voor een groep jongvolwassenen uit de gemeente die samen weggaat.”

Wat ben ik blij dat ik hier geboren ben, want een Urker die is zo verwend.

Íme: https://www.npostart.nl/petrus-in-het-land/02-10-2021/KN_1727163

REFORMÁTUSOK NAPTÁRA - 2021. NOVEMBER Hága – Amszterdam - Rotterdam

“Az istenfélőkben gyönyörködik az Úr,
azokban, akik az ő szeretetében bíznak.”
(Zsoltárok 147:11)

NOVEMBER 4, CSÜTÖRTÖK, 16:15 óra GYERMEKBIBLIAÓRA – ONLINE A gyermekbibliaórát Barta Livia, lelkész tartja.	NOVEMBER 18, CSÜTÖRTÖK, 16:15 óra GYERMEKBIBLIAÓRA – ONLINE A gyermekbibliaórát Barta Livia, lelkész tartja.
NOVEMBER 4, CSÜTÖRTÖK, 20:00 óra BESZÉLGETÉS, IMAKÖZÖSSÉG ONLINE A beszélgetést Van Bolhuis-Szabó Emőke vezeti.	NOVEMBER 18, CSÜTÖRTÖK, 20:00 óra BESZÉLGETÉS, IMAKÖZÖSSÉG ONLINE A beszélgetést Van Bolhuis-Szabó Emőke vezeti.
NOVEMBER 6, SZOMBAT, 9:30 óra IFJÚSÁGI BIBLIAÓRA (9:30 órától) BESZÉLGETÉSEK, IMAKÖZÖSSÉG SZÜLŐKNEK (10:15 – 13:00 óráig) HÁGA (DEN HAAG) A Hágai Magyar Óvoda és Iskola tanítási napján. 2e Braamstraat 6, Den Haag / Hága Info (hitoktatás): Van Bolhuis-Szabó Emőke Info (iskola): Csanády Ágnes	NOVEMBER 19, PÉNTEK, 20 óra ELŐADÁS – ONLINE Előadó: Farkas Flórián Az előadás címe: 'Betlehemről a Golgotáig – bevezető gondolatok'
NOVEMBER 7, VASÁRNAP, 15 óra ISTENTISZTELET – ROTTERDAM Cím: Gebouw De Heuvel Grotekerklein 5, 3011 GC Rotterdam Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke Gyermekestentisztelet: Kis Kende Dávid, lelkész	NOVEMBER 20, SZOMBAT, 9:30 óra IFJÚSÁGI BIBLIAÓRA (9:30 órától) BESZÉLGETÉSEK, IMAKÖZÖSSÉG SZÜLŐKNEK (10:15 – 13:00 óráig) HÁGA (DEN HAAG) A Hágai Magyar Óvoda és Iskola tanítási napján. 2e Braamstraat 6, Den Haag / Hága Info (hitoktatás): Van Bolhuis-Szabó Emőke Info (iskola): Csanády Ágnes
NOVEMBER 11, CSÜTÖRTÖK, 16:15 óra GYERMEKBIBLIAÓRA – ONLINE A gyermekbibliaórát Barta Livia, lelkész tartja.	NOVEMBER 21, VASÁRNAP, 15:00 óra ISTENTISZTELET – HÁGA Szolgáló lelkészek: Van Bolhuis-Szabó Emőke, Paál Károly Kántor: Markolt Orsolya Gyermekestentisztelet és gyermekfelügyelet lesz. Szervező lelkész: Csanády Ágnes
NOVEMBER 11, CSÜTÖRTÖK, 20:00 óra BIBLIAÓRA felnőtteknek – ONLINE A bibliaórát Van Bolhuis-Szabó Emőke tartja.	NOVEMBER 25, CSÜTÖRTÖK, 16:15 óra GYERMEKBIBLIAÓRA – ONLINE A gyermekbibliaórát Barta Livia, lelkész tartja.
NOVEMBER 14, VASÁRNAP, 15 óra ISTENTISZTELET – AMSZTERDAM Szolgáló lelkész: Paál Károly Cím: Herman Gorterstraat 31, Amszterdam Gyermekestentiszteletet tart: Paál Ildikó	NOVEMBER 25, CSÜTÖRTÖK, 20:00 óra BIBLIAÓRA felnőtteknek – ONLINE A bibliaórát Paál Károly tartja.
KAPCSOLAT A LELKÉSZEKSEL:	
HÁGA (DEN HAAG) Csanády Ágnes Telefon: 06-57023397. csanady@federatio.org Facebook: Hágai Magyar Református Gyülekezet	AMSZTERDAM Paál Károly Telefon: 06-13170606. paal.karoly@gmail.com Facebook: Amszterdami Magyar Református Istentisztelet
	ROTTERDAM Van Bolhuis - Szabó Emőke Telefon: 078-6824873. emokeneszmuely@vtxmail.ch Facebook: Rotterdami Magyar Református Istentisztelet

<https://us06web.zoom.us/j/81669518160?pwd=MEVNT2ZiUm1wMjhtFTJrJaHhieTZodz09> - Meeting ID: 816 6951 8160. Passcode: 733649

A Hágai, Amszterdami, Rotterdami
Magyar Református Gyülekezetek
szervezésében

BIBLIAÓRA

online

**2021. NOVEMBER 25.
CSÜTÖRTÖK 20:00 ÓRA**

Paál Károly
református lelkész vezetésével

Csatlakozz te is! Szeretettel várunk.

GYERMEKBIBLIAÓRA – ONLINE -- <https://us06web.zoom.us/j/87553640618?pwd=dmpUT213Y2ZlcB0R29UNEI0RDV3dz09> - Meeting ID: 875 5364 0618. Passcode: 976398

A Hágai, Amszterdami, Rotterdami Magyar Református Gyülekezetek szervezésében

GYERMEKBIBLIAÓRA

KÜLÖNÖS TALÁLKOZÁSOK

EGY ÚJABB ÍGÉRET

2021. NOVEMBER 25.

CSÜTÖRTÖK

16:15 ÓRA

ONLINE

Barta Livia

református lelkész vezetésével

Csatlakozz te is! Várunk szeretettel.

**Berta Flóra grafikája, Kecskemét, 2021.
november 25**

Lelőhely: <https://www.facebook.com>

A 2020-as esztendő népmozgalmi adatainak az áttekintése

Címtár: A 153 címet tartalmazó jegyzéket Hermán M. János egyházközségi titkár kezelte bizalmasan. Egyházi lapunkat alkalomadtán négyszáz-négyszázötven címre is elküldtük e-mail címmel.

Istentiszteleteink folyamatos tartásáról a munkanapló adatai alapján az alábbiakat közöltük rendszeresen: 2020 jan. 12-én 32-en; febr. 9-én 60-an; márc. 8-án 37-en jöhettünk el a zwollei Plantagekerk templomába. Vírusjárvány miatt április-május folyamán videómegosztásos istentiszteleteken, illetve hétközben bibliaórán vettünk részt, mintegy 15-25- 40 résztvevővel, az alkalmakat technikailag Németh Piroska vállaltanár szervezte.

Június 1-én Urk gyülekezetében 23 résztvevővel tartottunk magyar istentiszteletet. Június 14-én „Testvértalálkozó” mottóval 46-on vettünk részt magyar istentiszteleten Zeist cserkészeti központjában. Július 10-én Zwollében a konfirmációi kikérdezés alkalmával tartottunk áhítatot a Plantagekerk templomában 14 lélek jelenlétében. Július 14-én pedig igehirdetés,

konfirmándusok fogadalomtétel és úrvacsoraosztás alkalmával 33 lélek volt jelen a Plantagekerkben tartott XXXVIII. zwollei istentiszteleten. Aug. 9-én a lutheránus templomban 16-on vettek részt az istentiszteleten, aug 23-án 69-en, szept. 13-án pedig a XLI. zwollei istentiszteleten 28 lélek vett részt. Október 11-én 32 lélek, okt. 25-én pedig 26 volt az istentiszteleten résztvevők lélekszáma. November 8-án 28 lélek vett részt az istentiszteleten. December 13-án a jelenlévő felnőttek létszáma 31 felnőtt és 12 gyerek. December 26-án, karácsony másodnapján az urki istentiszteleten 27-en voltak jelen: 18 felnőtt és 9 gyerek. A gyermekműsort Tárnok Eszter Lídia állította össze. --- Istentiszteleteink lefolyásáról minden alkalommal kimerítő jegyzéket készítünk és irattárra helyezzük. A kétnyelvű liturgiák, az énekek szövege és a prédikációk, néha hollandul is, immár negyedik éve a weblapon olvashatóak.

Úrvacsoraosztás 4 alkalommal volt a 2020-as esztendőben, átlagban 25-ön éltek úrvacsorával.

Kereszteltünk három gyermeket: Hermán Mostert Johanna (szüleivel együtt Brünneben élnek, jelenleg Csehország); Tóth Liam, a szülei szilágycsehi származásúak; Flier Sarah, Kampen.

Konfirmált két ifjú: Truczka Krisztina és Németh Gergő.

Mennyből
az angyal...

A Hágai Magyar Énekkar
és Gyermekkar
karácsonyi koncertje

2021 december 4-én 14.00 órakor
A Hágai „Szent Család” templomban
Heilige Familiekerk, Kamperfoelieplein 29, Den Haag

Közreműködnek:
Kirkósa Orsolya, Janszó Orsolya, Mester Blanka, Tóth Dóra
Bálint Gábor, Kovács Marcell – ének
Lachegyi Máté – zongora

Zenei vezető: Kovács Katalin

A belépés ingyenes, de a korona-szabályoknak megfelelően
QR code vagy negatív teszt felmutatása kötelező.

Részvételi szándékukat kérjük jelezzék a
kovacs.kata.005@gmail.com email címen.

Halottaink: Havalecz Zoltán műszerész és Paksy János nyugalmazott református lelkész.

Gyermekistentiszteleteinket Németh Piroska KCSP ösztöndíjas vallásanár távozása után a Nagyváradon végzett Rohaan Éva szociális tanácsadó testvérünk tartotta sikeres eredménnyel, átlagban, 8-9 gyermekkel.

(A munkanapló 2021-es adatait a következő lapszámban közöljük.)

Lelkeszi találkozó volt Zwollében 2021. november 22-én

Nt. Kelemen Attila Csongor a 97. zsoltár felolvasását követően imádkozott és áldást kért az egybegyűltektől tanácskozására. Jelen voltak: Van Bolhuis Szabó Emőke, Csanády Ágnes, Hermán M. János, Kelemen Attila Csongor, Kis Kendi Dávid, Paál Károly és Urbán Ákos, aki a házigazdai teendőket is ellátta. Az anyakönyvezés, a katekizáció, a családlátogatás és a 2022-es zeisti szabadtéri istentisztelet dátumának a kijelölése képezte a megbeszélés tárgysorozatát. Erasmus-ösztöndíjas teológus testvéreink idejéről és jövőbeli fogadásáról és beosztásáról is szó esett. Az informális jellegű testvéri találkozót Van Bolhuis Szabó Emőke lelkész imádsággal zárta.

Tervezett rendezvények 2022-ben

A korona-vírus terjedése és veszélye által okozott bizonytalanság ellenére is tervezzük az egyházi konferenciáinkat és találkozóinkat. Az alábbiakban ezekről alkothatunk képet:

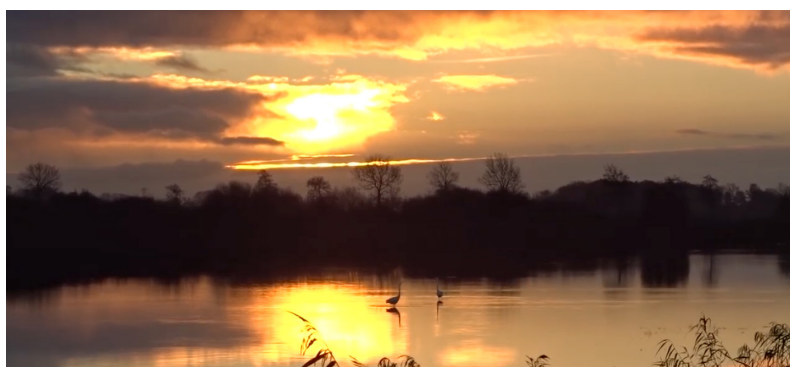
1. Presbiteri konferencia Holzhausenben: 2022 április 8-10-ig Téma: A válság és a váltság bibliai üzenete Előadó: Dr. Kató Szabolcs, Kolozsvár
2. Ifjúsági Konferencia (EMEIK) Holzhausenben: 2022. április 9-15-ig
3. EPMSZ – Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem – Akadémiai Napok Redneken (Délvidék) – 2022. május 30 - június 4
4. Hollandiai magyar református gyülekezetek szabadtéri istentisztelete a zeisti cserkészotthon területén: 2022. június 26-án
5. A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége évi közgyűlése és konferenciája: Nürnbergben, szeptemberben

Dsida Jenő: Közeleg az emberfia

Tudom, hogy közeleg már a jó ember fia,
aki nem tőlem és nem tőled kap életet.
Néhány pásztornak, akik sohasem ölték
nyulat, nem hordoznak emberölő
szerszámot, megjelenik az angyal és
megjelenik a csillag és tele lesz dallal
a decemberi hegyoldal. Csak ránézünk a kisdere
és tudni fogjuk, hogy Ő az.
Eljönnek az acéltrösztök fejedelmei,
a petroleumbányák frakkos császárai
s könnyel a szemükben letérdelnek elé.
Mert Ő lesz, akinek legtisztább kék a szeme,
legerősebb lészen a karja és szelid arcáról ragyog
az örök építők acélos vidámsága.
Ő megmutatja minden vándornak az utat,
minden töprengőnek az igazságot, minden
haldoklónak az életet. Ő megmagyarázza
nekünk a gépek dalának igazi értelmét,
megmagyarázza és megáldja a fáradt költőt
legsajgóbb szavait és mosolyogni fog és kék
fehér galamb fog ülni a vállán kétfelől.
Ő nem ad országot nekünk, hanem otthont,
nem ad fegyvert, hanem kenyeret.
Ma még sirunk,
mert a mosolygás nem én vagyok.
Ma még sötét van, mert nem jöttem világosságnak,
hanem hogy bizonyosságot tegyek a világosságról.
Már közeledik az éj, mely szüli a Hajnalt.
Eljön Ő, minden bizonnal eljön.

1929

Oldeouwer.

@Albertje A.t H.